

Aleg. 196.

SPRAWOZDANIE

komisji gospodarstwa krajowego o czynnościach Wydziału krajowego w sprawach dotyczących się gospodarstwa rolnego i leśnego oraz w sprawach melioracyjnych.

Wysoki Sejmie!

Czynności Wydziału krajowego w sprawach powyż wyszczególnionych poruczone w myśl uchwały Wysokiego Sejmu komisji gospodarstwa krajowego do orzeczenia załatwione bywają w dwóch oddzielnych departamentach mianowicie w departamencie II i IV.

O czynnościach departamentu II.

Departament II., któremu przydzielone są do załatwienia :

- a) wszelkie sprawy finansowe,
- b) sprawy przemysłowe,
- c) górnicze,
- d) statystyka krajowa -- wreszcie
- e) sprawy gospodarstwa rolnego i leśnego wypracował i przedłożył Wysokiemu Sejmowi ośm poszczególnych sprawozdań, mianowicie:
 - o budżecie krajowym na rok 1890,
 - o czynnościach Banku krajowego,
 - o projekcie zmiany statutu tegoż Banku,
 - o czynnościach Wydziału krajowego wykonanych w celu podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu w kraju,
 - o urządzeniu publicznego składu krajowego dla zboża i okowity w Krakowie, wreszcie,
 - o podniesieniu krajowej szkoły gospodarstwa lasowego w myśl wskazówek, wypowiedzianych przez przeszłoroczną komisję gospodarstwa krajowego oraz o pracach przygotowawczych celem jej reorganizacji.

Co się tyczy budżetu i reszty spraw finansowych, przedstawi je Wysokiemu Sejmowi komisya budżetowa; część wymienionych powyż spraw załatwią poszczególne do tego powołane komisye, zadaniem zatem komisji gospodarstwa krajowego jest przedstawić Wysokiemu Sejmowi czynności tego departamentu o ile takowe rolnictwa i leśnictwa się tyczą.

W tym względzie podnieść nam wypada następujące ważniejsze sprawy:

A) założenie publicznego składu dla zboża i okowity w Krakowie na podstawie nowej ustawy o składach publicznych z dnia 28. kwietnia 1889.

W załatwieniu tej tak ważnej dla kraju sprawy Wydział krajowy nie jedną zwalczać musiał trudność.

W braku regulaminu wzorowego (Musterreglement), o którego wydanie Wysoki Sejm rezolucją z dnia 19. lutego 1889 c. k. rząd zawezwał a któremu to wezwaniu dotąd zadość się nie stało, wypracował Wydział krajowy szczegółowy regulamin dla publicznego składu w Krakowie wraz z taryfą i instrukcją administracyjną, co tem więcej pracy wymagało, ile że Wydział krajowy nie miał jeszcze gotowego wzoru, który mógłby być naśladować. Regulamin ten został wreszcie przez ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem finansów z mało znaczącemi poprawkami zatwierdzony i spodziewać się można, iż zakład ten w najbliższym czasie rozpocznie swą czynność.

B) Instytucję wędrownych nauczycieli wprowadził Wydział krajowy w życie, wypracował dla nich szczegółową instrukcję, która przez c. k. rząd zaaprobowaną została.

Starał się też Wydział krajowy o to, aby oprócz przyznanej już na rok 1890 rządowej subwencji na utrzymanie jednego nauczyciela uzyskać z funduszu państwowego odpowiednią dotację na drugiego nauczyciela rządowego dla podniesienia chodowli bydła i gospodarstwa nabiąłowego.

C) Zajmował się także Wydział krajowy sprawą wprowadzenia nauki gospodarstwa wiejskiego w odpowiednich rozmiarach w szkołach ludowych, a wychodząc z tego założenia, iż pierwszym ku temu warunkiem jest wykształcenie nauczycieli ludowych w lepszym jak w seminariach nauczycielskich kierunku, ułożył Wydział krajowy plan urządzenia przy krajowej szkole dublańskiej specjalnego kursu gospodarstwa wiejskiego dla nauczycieli ludowych i abiturjentów seminariów nauczycielskich.

D) Niemniej pracy zadał sobie Wydział krajowy w przeprowadzeniu organizacji krajowej szkoły gospodarstwa lasowego w myśl żądań wypowiedzianych w uchwałach przeszłorocznej komisji gospodarstwa krajowego, aby szkoła ta kształciła więcej praktycznych i potrzebom kraju odpowiednich leśników. W tym celu wprowadził Wydział krajowy końcowe egzamina ogólne, wydał w porozumieniu z krakowską reglamentacją i instrukcją dotyczącą egzaminów półrocznych i przygotował plany szczegółowe reorganizacji tej szkoły, skoro tylko Wysoki Sejm przedłożone sobie w tej mierze wnioski uchwalić raczy.

E) Wprowadzenie w życie ustawy rybackiej było również usilnem Wydziału krajowego staraniem.

Do wprowadzenia tej ustawy potrzeba było przedewszystkiem rozporządzenia wykonawczego; otóż Wydział krajowy postarał się o wypracowanie projektu do tego regulaminu i przedłożył go c. k. Namiestnictwu, ponaglaając jak najrychlejsze ogłoszenie ustawy rybackiej. C. k. Namiestnictwo uznając zarówno ważność tej sprawy przedłożyło c. k. Ministerjum wszystkie odnośne operaty i wątpić nie można, iż takowe wkrótce przez władze centralne zaaprobowane będą.

Jeżeliśmy w poprzednich poglądach naszych wyrazili Wydziałowi krajowemu uznanie nasze za dokonane przez niego czynności, to nie możemy tego niestety uczynić co do sprawy utworzenia szkoły gospodyń wiejskich. Zamiast zawezwać ankietę, któraby tę ważną a nie łatwą do przeprowadzenia sprawę, pod ścisłą wziętą rozwagę, wdał się Wydział krajowy wcale niepotrzebnie w polemikę z Komitetem krakowskiego Towarzystwa gospodarskiego i dopuścił do tego, iż sprawa ta przed merytorycznem jej załatwieniem stała się przedmiotem niewłaściwiej krytyki kół do ocenienia tego przedmiotu wcale nie powołanych.

O czynnościach II. oddziału departamentu IV. w sprawach budowlanych i melioracyj.

W dziale II. sprawozdania z czynności departamentu IV. o budowlach wodnych i melioracyach przedstawia Wydział krajowy w sposób wyczerpujący zarządzenia swe przedsięwzięte w wykonaniu

niu uchwał Wysokiego Sejmu odnoszących się do studyów i badań przedwstępnych, niemniej też subwencyowania rozmaitych lokalnych regulacji rzek niespławnych, dalej przedsiębiorstw melioracyjnych, jakie na podstawie ustawy państwowej z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116 dadzą się przeprowadzić, wreszcie drobnych przedsiębiorstw melioracyjnych popieranych zasiłkami ze skarbu państwa w myśl §. 12 tej samej ustawy państwowej.

Obok tych czynności obejmuje sprawozdanie Wydziału krajowego przebieg innych ważniejszych spraw z zakresu budownictwa wodnego, personalia biura melioracyjnego, oraz zestawienie prac wykonanych przez to biuro od 1. lipca 1888 do 30. czerwca 1889.

Powzięte przez Wysoki Sejm na ostatniej sesji uchwały zostały wedle możliwości jak najkorzystniej dla spraw samych wykonane mianowicie:

1) uchwała w sprawie regulacji górnego Wisłoka od Haczowa do Iskrzyni tudzież do uporzędowania dopływów tej rzeki.

2) uchwała w sprawie regulacji dopływów Wisły w powiecie wielickim;

3) uchwała w sprawie zabezpieczenia prawego brzegu Sanu pod Kępą rzeczycą i Żabnem;

4) uchwała w sprawie subwencyonowania Swicy przy regulacji tejże pod Baliczami i Sulatyczami;

5) regulacja w sprawie zabezpieczenia lewego brzegu granicznej przestrzeni Dunajca pod Maniewami;

6) wreszcie uchwała w sprawie petycji izby inżynierskiej o polecenie władzom autonomicznym używania autoryzowanych techników cywilnych do czynności technicznych.

Natomiast nie została wykonaną przez Wydział krajowy uchwała Wysokiego Sejmu z d. 22. stycznia 1889 w sprawie odnowienia asygnaty zapomogi powodziowej dla gminy Lachowice zarzeczne na regulację Swicy, gdyż wezwany w tym celu do przedstawienia wyjaśnienia Wydział powiatowy w Żydaczowie mimo kilkakrotnych urgensów nie nadesłał Wydziałowi krajowemu żadnej odpowiedzi.

W załatwieniu przekazanych przez Wysoki Sejm petycji postąpił Wydział krajowy zgodnie z obowiązującymi w tym względzie ogólnymi uchwałami Wysokiego Sejmu, gdzie zaś chodziło o regulację rzek niespławnych na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. października 1882. odniósł się do rządu o przeprowadzenie badań przedwstępnych i sporządzenie projektów technicznych wraz z kosztorysami. Interwencya Wydziału krajowego odniosła też w wielu wypadkach pożądaną skuteczną, gdyż c. k. Namiestnictwo zarządziło wypracowanie projektów, jak np. dla regulacji Sanu pod Bochorcem, Bachorzem i Pawłokomą tudzież dla regulacji Stryja pod Tatarskiem i Chodowicami, tak iż niektóre z tych robót zostały już przy pomocy państwa i kraju rozpoczęte, lub też w roku przyszłym doczekają się wykonania. W jednym tylko wypadku, mianowicie co do regulacji Raby pod Brzącowicami nie powzięło jeszcze Namiestnictwo stanowczej decyzji, gdyż już poprzednio zarządziło zdjęcie rzeki Raby między Dobezycami a Winiarami, dalsze zaś rozszerzenie projektu aż do Brzącowic mogłoby z powodu zbyt wysokich kosztów spowodować trudności w urzeczywistnieniu robót.

Z innych spraw ważniejszych, jakie nie były przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu na ostatniej sesji, podnieść należy:

1) Konserwację i obronę wałów w porzeczu Wisły,

2) regulację granicznej przestrzeni Wisły między ujściem Białki i Przemszy,

3) regulację rzeki Biały,

4) regulację Dniestru między Żurawnem a Rozwadowem,

5) użytkowanie torfowisk tak dla celów przemysłowych jak i rolniczych,

6) subwencyonowanie melioracji z dotacji państwowej przeznaczonej na popieranie drobnych przedsiębiorstw melioracyjnych,

7) wreszcie działalność Wydziału krajowego celem rozwoju tak większych przedsiębiorstw melioracyjnych, jak i melioracji lokalnych (osuszania otwartymi rowami, drenowania i nawodniania).

Ad. 1. W sprawie konserwacji i obrony wałów nadwiślańskich zaproponowało ek. Namieśtnictwo Wydziałowi krajowemu cały szereg zarządzeń, mających na celu zapewnienie należytego utrzymania przy ewentualnym udziale funduszu krajowego i funduszy powiatowych w kosztach oraz organizacji obrony grobel w czasie powodzi. Jakkolwiek konserwacja wałów Wisły i jej dopływów ma być zabezpieczoną w drodze osobnych ustaw krajowych, jakie wydane zostaną po ukończeniu rozpoczętego, lub też dopiero zamierzonego uzupełnienia wałów nadwiślańskich, to jednak Wydział krajowy oświadczył się już obecnie za wydaniem zarządzeń celem podziału wałów na poszczególne okręgi konkurencyjne, zorganizowaniem zarządu i nadzoru technicznego, tak dla konserwacji jak i obrony wałów, szczególnie za ustanowieniem straży wałowej, nie mniej też obmyśleniem w tym celu innych środków, jakie w Prusiech zostały już wypróbowane, a jakie zawarte są w Pruskiem rozporządzeniu Królewskiem z dnia 14. listopada 1853. Ponieważ jednak wedle wniosków Namieśtnictwa autonomiczne władze powiatowe mają być do wykonywania tego działu administracji powołane, a przytem i fundusze powiatowe mają tu być po części zaangażowane, zatem Wydział krajowy wstrzymał się z ostateczną decyzją aż do nadejścia opinii Reprezentacji interesowanych powiatów, a zaproponował tylko na razie podział Powiśla między Krakowem a Zawichostem na 16 okręgów wałowych.

Ad 2. Z pomiędzy 14 rzek galicyjskich, których regulacja na podstawie uchwał Wysokiego Sejmu i niedosłzłego do skutku przedłożenia rządowego miała być przeprowadzoną w ciągu lat 15 przy 60% udziale skarbu państwa w kosztach, dał pierwszeństwo wysoki rząd granicznej przestrzeni Wisły między Białką a Przemszą, której regulacja więcej jest potrzebną dla austriackiego i pruskiego Szląska, aniżeli dla Galicyi, i wystąpił z insynuacją do Wydziału krajowego, ażeby z przypadających na Austryę kosztów w sumie 376.966 zł. 23 ct., kraj pokrył 30%, strony zaś interesowane 20%. Z uwagi na najwyższe postanowienie z dnia 30. października 1830., wedle którego graniczne przestrzenie rzek winny być regulowane wyłącznie na koszt skarbu państwa, zamierza Wydział krajowy całkiem słusznie odmówić udziału kraju w kosztach robót regulacyjnych a natomiast wejść w rokowania z rządem co do przyczynienia się kraju i stron interesowanych do kosztów obwałowań w wysokości 40% preliminowanej sumy kosztorysowej.

Ad 3. Regulacją rzeki Biały o tyle wypadła podnieść z pomiędzy innych różnorodnych spraw wodnych, o których traktuje sprawozdanie Wydziału krajowego, że przytem przedsiębiorstwie regulacyjnem po raz pierwszy okaże swą działalność sekcya przemyska oddziału leśno technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Jak z pism c. k. Namieśtnictwa i Wysokiego Ministerstwa rolnictwa nadeszłych do Wydziału krajowego po zamknięciu sprawozdania z jego czynności okazuje się, uważa Ministerstwo rolnictwa sprawę zabudowań dzikich dopływów Białej za najniebezpieczszą ze wszystkich rozót górskich w Galicyi i zamierza na podstawie sporządzonego projektu generalnego bezzwłocznie przystąpić do robót przygotowawczych, na co nawet już zażądało zaliczki z funduszu krajowego,

Z powodu braku funduszy oświadczył jednak Wydział krajowy, że na razie nie może udzielić na ten cel potrzebnej dotacyi, zarazem jednak zaproponował rządowi przeprowadzenie całego przedsiębiorstwa tj. regulacji rzeki Biały wraz z uzupełnieniem obwałowania prawego brzegu Dunajca i zabudowania potoków dzikich w górnym dorzeczu Biały na podstawie ustępu drugiego §. 1. państwowej ustawy melioracyjnej w drodze osobnej ustawy państwowej i krajowej przy 60% udziale skarbu państwa w kosztach.

Sposób ten przeprowadzenia większych robót regulacyjnych praktykowany od dawna w innych częściach państwa zasługuje tem więcej na uwagę, ile że w tej samej drodze dałaby się stopniowo zrealizować regulacja wszystkich naszych rzek podkarpackich.

Ad. 4. Już w sprawozdaniu z czynności za rok 1885—6 tudzież w specjalnem sprawozdaniu melioracyjnem z dnia 22. listopada 1887. przedstawił Wydział krajowy zabiegi swe około weciągnięcia regulacji górnego Dniestru do generalnego projektu regulacji 14 rzek galicyjskich. Gdy jednak wskutek reskryptu Ministerstwa rolnictwa z dnia 19. grudnia 1886. L: ¹⁵³⁷⁹/₁₅₅₇ c. k. Namieśtnictwo

odezwą z dnia 8. stycznia 1887. L. 82301 oznajmiło, że z powodu trudności przedrowadzenia całego projektu regulacyjnego przy powiększeniu kosztów Wysoki Rząd centralny tego dodatkowego włączenia regulacji górnego Dniestru nie uważa za praktyczne i odpowiednie, odniósł się Wydział krajowy odezwą z dnia 22. lutego 1887. L. 5.788 ponownie do rządu z prośbą, ażeby z uwagi na ważność regulacji górnego Dniestru, która, zdaniem Wydziału krajowego, że wszystkich robót regulacyjnych w kraju jest najnagłębszą, wniósł do konstytucyjnego traktowania tak w Wysokiej Radzie państwa jak i w Wysokim Sejmie krajowym *oddzielny projekt ustawy o regulacji Dniestru na przestrzeni między Rozwadowem a Żurawnem*, by w ten sposób umożliwić dalszą regulacją górnej przestrzeni tej rzeki powyżej Rozwadowa, która zostaje w ścisłym związku z pierwszorzędną w kraju naszym melioracją 35.000 hektarów bagien naddniestrzańskich.

Jak świadczą późniejsze sprawozdania z czynności Wydziału krajowego tak za rok 1887—8., jak i za rok 1888—9 Wysoki rząd centralny mimo licznych urgensów Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa nie powziął dotychczas w tym przedmiocie żadnych decyzji.

Z uwagi, że wedle sprawozdania komisji budżetowej z roku 1884. kraj do tego roku wydał na same studia dla melioracji bagien naddniestrzańskich pokazałą sumę przeszło 17.000 zł. a bez poprzedniego przeprowadzenia regulacji przestrzeni Dniestru między Rozwadowem i Żurawnem niemożliwym jest zrealizowanie tej tak ze względów sanitarnych, jak i gospodarczych niezmiernie ważnej melioracji, okazuje się potrzeba wyraźnego zaznaczenia stanowiska Wysokiego Sejmu w tej sprawie i poparcia starań Wydziału krajowego uchwaleniem odpowiedniej rezolucji, którą też komisya gospodarstwa krajowego na końcu swego sprawozdania Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

Ad. 5. Z uznaniem należy podnieść, że jak to ze sprawozdania Wydziału krajowego się okazuje, oprócz Wydziału krajowego zajął się także J. E. Pan Minister rolnictwa wskutek inicjatywy posła do Rady państwa hr. Hompescha sprawą użytkowania rozległych torfowisk w naszym kraju, i to nie tylko w kierunku przemysłowym, lecz także i rolniczym, zarządzając na koszt skarbu państwa **wyśledzenie torfowisk i analizę chemiczną próbek torfu**, oraz przyrzekając subwencyonować doświadczenia z kulturą torfową. Dotychczasowe aczkolwiek jeszcze nie zupełne poszukiwania wykazują ogromny obszar 79.243 morgów takich nieużytków, które wobec wznagającego się tępienia lasów, a przytem wzrostu ludności, oddać mogą ważne usługi gospodarstwu krajowemu przez dostarczenie materiału opałowego i nowych obszarów pod uprawę roślin użytkowych.

Ad. 6. W dziale subwencji etatu ministerstwa rolnictwa uchwała corocznie Wysoka Rada państwa znacznie większą kwotę do dyspozycji tego ministerstwa, która obracaną bywa na kształcenie inżynierów kultury i dozorców melioracyjnych, utrzymanie biur melioracyjnych przy Wydziałach krajowych i towarzystwach rolniczych, badanie całych dorzeczy pod względem melioracyjno-technicznym, studia techniczne, zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne, wypracowanie projektów i kosztorysów dla spółkowych przedsięwzięć, mających na celu osuszenia, nawodnienia, lub regulacją rzek, przy której chodzi przeważnie o interes kultury krajowej, na zawiązywanie spółek do drenowania, oraz zakupna i wspólnego użytkowania maszyn i narzędzi, tudzież na zakładanie towarzystw kredytowych, wykonywanie na koszt państwa wzorowych drenowań i nawodnień, na subwencyonowanie melioracji mniejszych właścicieli oraz spółek i regulacji potoków, na premie państwowe na użyżnienie ziemi i melioracją pastwisk alpejskich wreszcie na pojąta dla bydła, wodociągi i inne roboty melioracyjne.

Dotacya ta wynosiła od 1. stycznia 1881 (t. j. początku okresu, jaki obejmuje ostatnie sprawozdanie z czynności Ministerstwa rolnictwa) po koniec roku 1887:

w roku 1881	zł.	55.000
„ 1882	„	58.000
„ 1883	„	68.000
„ 1884	„	93.000
„ 1885	„	84 000
					do przeniesienia	<u>zł. 358,000</u>

	z przeniesienia	zł. 358.000
w roku 1886	"	74.000
" 1887	"	74.000
	<u>Razem w 7 latach</u>	<u>zł. 506.000</u>

z czego powinnyby przypaść na Galicyą ze względu na obszar ludności, a szczególnie potrzebę popierania melioracyj w kraju, który jest wyłącznie rolniczym a pod tym względem zacofanym, 26% czyli suma 131.560 złr.

Tymczasem wedle urzędowego sprawozdania Ministerstwa rolnictwa uzyskał kraj nasz z tej dotacyi w powyższym okresie czasu 1881--1887 zaledwie następane subwencye:

Na biuro melioracyjne	zł. 7.000 —
na studia dla regulacyi górnego Dniestru	" 6.000 —
na regulację Stryja pod Hnizdyczowem	" 2.487·87
na kanał Zyblikiewicza	" 2.000 —
na studia dla drenowania w powiecie wielickim i rzeszowskim	" 800 —
na odwodnienie gruntów w Podsosnowie	" 400 —
	<u>Razem</u>
	zł. 18.687·87

t. j. niespełna 3·7% całej dotacyi w ciągu 7 lat przez Radę państwa uchwalonej.

Wprawdzie w ostatnich 3 latach przyznane zostały dalsze subwencye przez ministerstwo rolnictwa na wał nadwiślański pod Chwałowicami (3.000 zł.) dla spółki wodnej w Domażyrze i Borkach Janowskich (3.000 zł.), na założenie fabryki drenów w okręgu filii c. k. galicyjskiego towarzystwa gospodarskiego w Stanisławowie (300 zł.), a w ostatniej chwili na uzupełnienie kanałów spółki wodnej Chorzelowskiej (2.000 zł.), lecz przychyłość ta rządu centralnego spowodowaną została przeważnie tą okolicznością, że po większej części kraj już przyznał na te same roboty pewne subwencye, których wypłata była zawisłą od równoczesnego subwencyonowania z państwowej dotacyi melioracyjnej.

Uderzyć też musi zamieszczona w sprawozdaniu Wydziału krajowego wzmianka, wedle której jako motyw odmowy subwencji z państwowej dotacyi melioracyjnej dla pewnego przedsiębiorstwa melioracyjnego podaje ministerstwo rolnictwa okoliczność, że kraj tego przedsiębiorstwa bezzwrotnym zasiłkiem nie subwencyonuje, jakkolwiek równoczesne subwencyonowanie podobnych robót w innych częściach państwa nie jest wymagane.

Ażebym jednak tę znaczną dotacją dla naszego kraju zużytkować w odpowiedniej mierze, należy uznać za słuszną uwagę Wydziału krajowego, że wskazaniem jest wstawienie pewnej corocznej dotacyi do budżetu krajowego na popieranie mniejszych robót melioracyjnych przedsiębranych przez spółki wodne, lub też właścicieli mniejszych posiadłości. W tym celu przedstawia komisya gospodarstwa krajowego odpowiedni wniosek.

Ad. 7. Melioracye lokalne jak osuszenia, nawodnienia i szczególnie drenowania znajdują się w pełnym rozwoju w okręgu ekspozytury tarnowskiej a po części i krakowskiej, gdzie dla nadzoru robót utrzymuje kraj po 2 stałych dozorców, mniej pomyślnie natomiast rezultaty, szczególnie w drenowaniu, wykazuje ekspozytura sanocka oraz biuro centralne we wschodniej części kraju, co przeważnie przypisać należy tej okoliczności, że biura te nie mają do dyspozycyi wypróbowanych i odpowiedzialnych podmajstrzych; właściciele zaś gruntów nie mogą używać do nadzoru techników, gdyż nadzór ten byłby zanadto kosztowny.

Komisya gospodarstwa krajowego uznaje więc za słusne żądanie Wydziału krajowego, aby tak ekspozyturze sanockiej jako też biurowi centralnemu dodano stałych podmajstrzych melioracyjnych.

Na podstawie powyższych wywodów przedstawia komisya Wys. Sejmowi następujące wnioski:

1. Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o czynnościach departamentu II. i IV. Wydziału krajowego tyczących się spraw gospodarstwa w ogóle, oraz spraw melioracyjnych;

2. Wysoki Sejm raczy uchwalić jak następuje:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby uzyskanie znaczniejszych zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego wstawił w budżet na rok 1891 odpowiednią kwotę na popieranie niniejszych robót melioracyjnych przedsiębranych przez spółki wodne lub właścicieli ziemskich.

3. Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą rezolucję:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. rząd, ażeby celem umożliwienia wykonania pierwszorzędnej w kraju melioracyi bagien Naddniestrzańskich przedłożył jak najrychlej Wysokiej Radzie państwa do konstytucyjnego załatwienia projekt ustawy o regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, przyznający na ten cel bezzwrotny zasiłek ze skarbu państwa w wysokości 60% preliminowanych kosztów.

Lwów dnia 19. listopada 1889.

Przewodniczący :

L. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca

Gross w. r.

